

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nax. Augenfeld & Emerio Los-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelli Nachf., Anton Oppeli.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-kört).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colână 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifa
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI

„GAZETA” iese în ne-care zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-ri de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-ri de Duminecă 8 fr. pe an.
Se printră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu d-nul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un em-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

ANUL LXVII.

Nr. 41.

Brașov, Duminecă 22 Februarie (6 Martie).

1904.

Tisza și obstrucțiunea.

Orî-ce s'ar dîce despre primul-ministru contele Tisza, una în nici un cas nu i-se pôte imputa, că adecă n'ar procede destul de leal față cu adversarii săi din obstrucțiune. De când s'a intrunit éráși camera, șeful guvernului cu tot aparatul de care dispune nu face decât a avertisa pe d'alde Szederkenyi, Ugron, Hollo ș. a. că va porni o luptă de estermi-nare în contra lor. În ședința de alaltăeri le-a făcut declarațiunea formală de răsboi și l'a pus și pe colegul său dela ministeriul de hon-veđi să le bage spaimă în óse, arătând câte rele au adus peste — bieții rezerviști, și cât de mult au inversunat printr'asta poporul suve-ran în contra lor.

Premierul unguresc n'a vrut să facă cum a făcut ministrul de stat al Japoniei, n'a vrut să surprindă pe inamic cu torpedele sale, ci cu lunt înaintea a pređis răsboiul, ce l'a declarat alaltăeri și pe care, — de nu va întreveni până atunci ceva extraordinar — îl va începe cu ajuto-ru gardei sale mamelucesci, în septemăna viitoare, Marți seu Miercuri.

Anticalviniști din obstrucțiune lătiseră fama, că o nouă disidentă s'ar pregăti în tabăra guvernamen-tală. Acésta se desminte acum și se asigură, că nici-odată mamelucii n'au format zid mai tare decât acum, de care va trebui să se sfărime nu nu-mai obstrucționismul șovinist — căci acésta în fond ar fi numai un profit pentru țără — dér și multe alte-ce ar fi mai bine și folositor să nu fie espuse furiei celor ce vor să „salveze constituția“.

Cu toate aceste crisa e mult mai mare decât s'ar crede la prima ochire, și nu atât crisa în care a intrat ob-strucțiunea, cât mai mult crisa ce

o străbate țera în fața unui parlament, care și-a pierdut tot simțul și totă priceperea pentru trebuințele adevé-rate ale ei și ale popórelor ei.

Acésta o resimte ađi și trufașul conte Apponyi, care a contribuit mai mult la ațitarea și sprijinirea obstrucțiunii și acum se sparie in-suși de opera lui, ar vré să stingă focul ce l'a aprins, dér nu-i mai e cu putință. Incercarea lui Apponyi de a îndemna pe obstrucționiști a desarma și a da ocaziune, ca înce-tând obstrucția să se pótă deschide un mare atac concentric opozițional în contra poziției ministeriului Tisza, n'a reușit. I-s'a răspuns, că Tisza n'a făcut apel pentru desarmare, ci a amenințat, deci ar fi o lașitate ca obstrucția să se dea la o parte.

Așa-dér, Apponyi, încât pentru persóna sa, nu vrea să mai dea concurs obstrucțiunii, destul i-a mânat apa pe móră până acumia. Dér Kos-suth cu ai săi ce va face? Par-că partidul acestuia a ajuns să nu mai șoie încátrău. Ar vrea și n'ar vrea, ar vrea să fie înțelept, dér când ai mai vėđut kossuthist înțelept? Așa ceva se pôte dîce, — e așa de rar, cât de rarî sunt caii verđi.

Nu șcim deci cum va fi până în sfērșit; decă kossuthiști vor fi în stare să privescă totî cu mânilé in-cruciate la esercitiile de putere acrobatice ale contelui Tisza? Mai mult ca probabil, că éráși se vor divisa și parte din ei vor intra în foc spre a salva viitorul obstrucți-unei naționale-maghiare.

Cine va dîce, că momentul, când opoziția este atât de divisa, nu e favorabil planurilor reacționare ale contelui Tisza?

Dér foia să pôte de-odată in-tórce, îndată-ce opoziționalii s'ar so-lidarisa din nou.

Brașov, 21 Februarie v.

Tisza în conferența partidului liberal. Aséră partidul liberal guverna-mental a ținut o conferență, la care mem-brii s'au prezentat în număr estraordinar de mare.

Contele Tisza a anunțat, că *deórece posibilitatea unei descurcături pe cale paci-nică este imposibilă și cu desevírșire es-clusă, se vede silít a-și lua refugiu la mijlóce estraordinare, pentru a res-tabili ordinea în parlament.*

Ministrul președinte a adus tot-odată la cunoșoiața conferenței, că în ședința de ađi, Sâmbătă, a dietei va presenta o mo-țiune privitoare la re-visuirea regulamentului camerei. Revisuirea va avé de scop: des-baterea proiectelor mai urgente, ca: proie-ctul recrutiilor, al convențiilor comerciale etc. Revisuirea va mai ținți și la aceea, ca prin modificările ce se vor introduce în regimentul de desbateri, să nu se mai întemple pe viitor casurî, ca minoritatea să împedee valorarea voinții majorității.

Asupra aménunțelor modalității de procedere, Tisza nu s'a pronunțat.

„Inainte de cădere.” Diarul „Al-kotmány”, organul partidului popular, scrie sub titlul de mai sus un articol, în care prognostiséză căderea lui Tisza. În urma discursului de Joi al ministrului preșe-dinte dîce „Alk” — se va iniția o luptă pe vieță pe mórte, față cu care lupta de odinóră dintre Banffy și opoziția de atunci, va apăre ca o jucărie. Căci ce are de gând Tisza? Póte se teme, că nu va puté trece proiectele de recrutare? Dómne feresce! Obstrucția lui Szederkenyi e prea istovită! Tisza însă se teme de lupta opoziției la revisia legii de apărare, la reînnoirea pactului, la încheierea con-vențiilor comerciale. În vederea acestor proiecte, vré să paralizese opoziția prin modificarea regulamentului camerei. El însă nu va isbuti. Tisza va căde cu si-guranță și sistemul său se va prăbuși.

Neutralitatea României. „Moni-torul oficial al României” publică urmă-torul comunicat:

„Guvernul Majestății Sale Regelu României aduce la cunoșoiața tuturor, că el va observă cea mai strictă neutrali-tate în timpul răsboiului dintre Rusia și Japonia.

„Guvernul Majestății Sale Regelui aduce în deosebi aminte cu acésta oca-siune tuturor cetățenilor Regatului, — că conform declarațiunii de mai sus, ei trebuie să se abție de la orî-ce acțiune, care ar puté fi considerată ca ostilă „nuia din statele beligerante, — și că „anume le este interđis prin lege a se înrola sub orî-ce titlu în armatele lor, „precum nu le este iertat de a contribui la înarmarea lor seu la echiparea unui „vas de răsboi.“

Instituțiunile noastre

și scăderile lor.*

Caransebeș, în 1 Martie a. c.

În articolul meu publicat în Nr. 28 al „Gaz. Trans.” am amintit, că noi Ca-ransebeșenii avem două instituțiuni pu-ternice, cari administrate așa după-cum o pretinde scopul lor, ar aduce mari și ne-peritóre folóse pentru poporul din părțile acestea. Aceste instituțiuni ar fi: *Consis-toriul și comunitatea de avere.* Activitatea celei dintăiu am caracterisat-o în linia-mente generale, arătând, că căile pe cari a apucat, nu duc la sfērșit bun. Voiú avé timp destul ca să-mi motivez cu fapte concrete acésta afirmare.

De astă-dată țin de neapărată tre-buință a mă ocupa cu activitatea comu-

* Articolul de mai sus atinge o cauză, care, deși e de-o importanță și de un interes mare din punctul de vedere românesc, părea în timpul din urmă cu totul uitată. E momentul suprem, ca lumea să afe cu-o đî mai curând, că acea cauză a vitejilor grănicerî de odinóră încă nu e înmorm-mentată și că timpul și interesul național reclamă cu putere să fie resolvată nu spre stricăciunea, ci spre binele poporului care sute de ani a fost straje credinciosă și viteză la granița monarchiei împotriva dușmanilor ei. — R ed.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

De unde vine dușmănia între căne și mătă.

— Povestire coreeană. —
— Fine. —

Adunarea cloșanilor întrunită pe aco-perișul casei luă în fața tabatierii de piatră deciziunea de a róde o gaură în ea; în schimb se obligă mătă, ca timp de 10 ani să nu prindă nici un cloșan și nici un șó-rece din acésta casă.

Intr'aceea sosise primăvera, gheața riului se topise și cănele împreună cu mătă nu se putură deocamdată reîntóroce la coliba iubitelui lor stăpân. Se vėđură deci siliști a rămáne pe marginea acésta a riului și a aștepta sevėrșirea muncii cloșanilor.

În una din zilele primăverii gaura fu gata și acum ajunse la orđinea țilei cestiunea, cum să scótă piatra prin des-chidătura rósă. Mătă nu putu ajunge cu lăbuța ei până la piatră, ér cloșanii erau prea grași, pentru a întra în tabatieră.

Ținură deci un sfat și după multă chib-zuiață însărcinară cu acésta misiune pe un șorecel, care îndată și pėtrunse cu ușu-rință prin deschidătura.

Eșirea din tabatieră era însă mai grea și numai după multe încordări și sisăituri fi succese șórecelui a eși cu piatră cu tot éráși la lumina țilei.

Cănele și mătă luară îndată în pri-mire piatra și plecară la drum. Ajunși la marginea riului se opriră îngăndurați, căci nu era lucru ușor a trece în înót apa cea mare și furiosă. Cănele ce-i drept șoia înnota, dér mătă se temea de apă. Ză-bovi însă nu mai puteau, căci trecuse prea multă vreme de la plecarea lor de acasă și așa se invoiră, ca cănele să înóte, ér mătă ținend piatra în gură să se așede pe spatele lui.

Așa și făcură. Nisce copii însă, cari se jucau în apropierea malului, începură să ridă, vėđendu-i așa înótând. Cănelui nici că-i pása de acésta, mătă însă începu, la vederea copiilor, cari se tăvăliau de ris, să ridă și ea și căscându-și gura, fi scăpă piatra în apă. Cănele observând noua pacoste, se cufundă în apă după piatră, uitându-și în spaima lui de mătă,

care-ișeedea pe spate. Mătă își implântă în-grozită ghiarele în pielea cănelui, acesta se scutură de durere, mătă căđu în apă și numai cu anevoie ajunse la mal.

Când sosi cănele la mal, se răsti lă-trând la mătă, care se refugiase pe un pom, păfăind și scuipând din greu apa înghițită. Mătă avu noroc cu pomul, căci de altfel cănele ar fi sugrumat-o de ciudă și necaz, căci prin prostia ei se zădărni-cise o muncă de o jumătate de an. Că-nele se cufundă din nou în apă, dér piatra ca 'n palmă și de câte-orî eșia la mal, de atâtea-orî îi venea să gátuie mătă blăs-tămată.

Astfel trecu vara, veni și tómnă, apoi éráși iarna și riul se acoperi din nou cu gheață. Intr'o đî veni un om la rfu, care spărgend gheața, prindea pești. Cănele urmări cu băgare de sémă tóte mișcările pescariului și când acesta prinse primul pesce, sări la el, îl prinse cu gura și tun-de-o la bietul său stăpân, care ne mai avend de ale traiului ajunse să cerșescă din casă în casă.

Cine ar puté descrie mirarea și hu-curia moșului și al cănelui, când din sto-machul pescelui, pe care îl pregătiseră

pentru mâncare, eși la ivelă piatra scumpă, pe care o cređură perdută pentru veci!

După-ce se mai liniștiră, își scóse moșul cel mai bun rënd de haine din du-lap și plecă îndată să-și cumpere pentru ultimul ban ce mai avuse puțin vin. Re-întors se aședă împreună cu cănele la masă, ca să mănănce pescele pregătit. Voind însă să-și așede din nou hainele cele bune în dulap, găsi spre surprinderea sa în buzunarele hainelor aceeași monetă, pentru care cumpérase vinul.

Acum vėđu moșul puterea mira-culósă a pietrii sale și d'abea acum în-telese ce mulțumitor trebuie să fie scum-pului său căne. Din đî în đî se înmulțiau bogățiile în casa lui, ér drept mulțumită îngrjia cu o rară dragoste de cănele său iubit, care de-acum înainte nu mai avea lipsă, să omóre cloșani. Pățania însă cu mătă nu-i mai eșia din gând și la orî și ce ocaziune să rėsbuna asupra ei.

Și astăđi vedem încă mățele urcân-du-se de frica cănilor în copac, pufăind și scuipând, ca și când ar fi înghițit apă... își aduc pe semne aminte de pățania strămó-șei lor.

Br.

nității de avere arătând căile pe care merge această instituție, scoțând totodată în relief calitățile spirituale și morale ale bărbaților, pe cari *șortea* i-a pus în fruntea acestei instituții.

După desființarea graniței și incorporarea Banatului timișian la Ungaria, Majestatea Sa regele a donat comunelor grănicere — cu drept de proprietate — întinsele păduri, folosite și până atunci, păduri, a căror preț reprezintă suma de peste 18 milioane florini. Pentru administrarea acestor păduri comunele proprietare — la număr peste 40 — s'au asociat constituindu-se într-o societate de proprietari, alegând de președinte pe marele și neuitatul general Traian Doda, căruia i-se și atribuie neperitorul merit, că foștii grăniceri au devenit proprietarii unei averi atât de considerabile.

Precum marele arhiepiscop Șaguna a făcut minună pe terenul bisericesc și precum dânsul ca rode neperitorul ale muncii și influinței sale ne-a lăsat pe terenul bisericesc o autonomie, cum nu are mai frumoasă nici o biserică din patrie, tot astfel ne-a creat neuitatul general nou, Bănățenilor, o puternică cetate, la a cărei umbră urmașii vitejilor grăniceri s'au putea dezvolta și prospera în toate privințele.

A prevădută marele general, că un popor numai așa va putea da înainte, decât în privința materială dispune de cele necesare, din care motiv n'a cruțat nimic în lupta purtată cu mult desinteres pentru câștigarea unor drepturi pe seama foștilor grăniceri, cari în luptele crâncene cu semiluna și cu alte neamuri străine și-au câștigat un titlu la drepturi cu mult mai însemnate.

Cetatea ridicată de Doda însă a rămas neînvingibilă numai până atunci, până când a fost apărută de vitezul ei întemeietor, pentru-că îndată-ce omenii micș de suflet, prin josnice uneltiri l'au silit să se retragă de la conducere și îndată-ce locul lui l'au ocupat nisce omeni, cari nici ca intelect și nici ca poziție n'au reprezentat și nici acum nu reprezintă nimic, cetatea a devenit ținta de atac a tuturor, cari nu priviau și nu priveau cu ochi buni la nimic ce are bietul Român. — Și atacul li-a fost dușmanilor cu atât mai ușor, cu cât cei din cetate, cari aveau menirea de a-o apăra, le-au dat și le dau acestora mână de ajutor.

Deși generalul Doda a fost întru toate circumspect, totuși n'a fost destul de precaut atunci, când punând prea mare încredere în omeni, s'a îngrădit *bona fide* cu astfel de bărbați, cari mai târziu nu numai, că au abuzat în mod perfid de încrederea, bunătațea și sinceritatea lui, d'er încă de la început s'au folosit de toate mijlocele murdare, ca să facă imposibilă ori-ce activitate, isvorită din inima plină de iubire și durere pentru popor, a acestui nemuritor bărbat.

Cine nu-și aduce aminte de disciplina și însuflețirea națională, ce exista în întreg Banatul pe timpul, când generalul Doda conducea destinele comunității de avere? Oare era vre-o putere atât de puternică, ca să poată pătrunde în fortăreța îngrădită de și mai puternicele ziduri ale conștiinței naționale precum și ale sincerității iubirii de neam? Cine nu-și aduce aminte de însuflețirea, ce pune în mișcare întreg Almașul și întreaga vale a Bistrei, când glasul lui Doda îi chema să apere cinstea națională? Oare unde s'a mai pomenit, ca Românii să-și aléga unanim pe candidatul lor de deputat dietal, fără ca contrarii să aibă chiar și numai îndrăsnăla a pași cu contra-candidat? Erau pe atunci timpuri de aur pentru noi foștii grăniceri!

Și acum? — Acum n'a mai rămas nimic din toate acestea, ér în inimile omenilor s'a sălășluit indiferentismul față de tot ce e românesc. Acum în fortăreța lui Doda au pătruns deja cete străine și au pătruns pentru-că cei puși drept sentineli i-au lăsat să intre fără luptă și fără rezistență în această fortăreță. Drepturile de proprietate ale grănicerilor în cea mai

mare parte au trecut deja în mâni străine, așa că acum vechii și singurii îndreptății proprietari ai averii donate de Majestatea Sa nu mai dispun de averea lor.

Și toate acestea sunt a se mulțumi spiritului de conducere a actualului președinte, a d-lui Ilie Curescu, pe care nu însușiri spirituale deosebite, nu prea modesta sa poziție socială și nici însuflețirea seu încrederea poporului l'au ridicat la o înălțime așa înaltă. Norocul orb, care adese ori ridică pe cel luat sub scutul seu chiar și din pulbere, i-a suris acestui domn tot-deuna și l'a ridicat la o așa înălțime, la care nici dânsul nu va fi visat, că va ajunge vre-odată.

Durere însă, că în măsura în care se ridică d-l Curescu, în aceeași măsură decade poporul, al cărui conducător ar trebui să fie. Treptele, pe cari se sue conducătorul, sunt tot atâtea virtuți rupte din complexul virtuților grănicerilor însușite de pe vremea lui Doda și călțate acum în picioare de cel ce are trebuința ca pe ruina virtuților să se ridice. Și precum d-l Curescu a ajuns deja la cel mai înalt punct al carierei sale, tot așa și poporul, condus de d-sa a ajuns în culmea decadentei sale.

D-l Curescu încă de la început și-a cunoscut situațiunea. A vădută adică, că vechii grăniceri nu se pot încălzi și cu atât mai puțin însufleți de aptitudinile d-sale, a vădută tot-odată, că neputându-și eluipa înaintea grănicerilor încrederea și stima, de care neconționat trebuie să se bucure, cel ce e pus în fruntea unei astfel de instituții, pentru-ca să se poată susține în poziția sa, în conglăuire cu statul seu major, încă de la început și-a format planul de acțiune, cu al cărui ajutor se poată paralisa ori-ce tendință, a unuia seu altuia, de a-l readuce la adevărata și fapctica valoare, ce reprezintă. Ca și Lăpușneanu, și-a cugetat și d-l Curescu: „*nu mă voi fi voi pe mine, vă voesc eu pe voi*“.

Și care e planul de acțiune al d-lui Curescu? Până când a trăit Doda, de care cu drept cuvânt trebuia să aibă temă, prin omeni și de valoare foarte problematică, a subsăpat, mai bine dis a încercat a subsăpa autoritatea acestui vrednic bărbat umblând a dovedi, că toate cele făcute la comunitatea de avere de dânsul, nu s'au de nici o valoare, — pe bărbații, cari puteau să-l împedec în acțiunea sa distrugătoare, prin fel de fel de intrigă i-a făcut imposibil, îngrădindu-se pe sine cu omeni de același calibru.

Rămânând astfel neconturbat de nimeni, era ceva prea firesc ca d-l Curescu, neavând nici sprijinul poporului și nici pe al bărbaților mai de valoare, să-și caute, chiar în contra acestora aliați, cari să-i poată servi de razim pentru susținerea sa în poziția câștigată în modul descris mai sus. Și aliați și-a aflat foarte ușor. Precum fiara sălbatică pândesc ocașiunea favorabilă ca să pătrundă în staulul oilor, tot astfel au pândit și acești aliați ocașiunea ca să poată pătrunde în cetatea lui Doda. Și precum fiarile sălbatice când pătrund în turma de oi o decimează, tot astfel și aliații, străini de interesele vechilor grăniceri, i-au îndepărtat pe aceștia de la vatra lor, luând dânsii frânele conducerii.

Astăzi în reprezentanța comunității de avere interesele vechilor grăniceri nu sunt reprezentate prin nimeni, pentru-că partea cea mai mare a membrilor acestei reprezentanțe sunt străini, cari după regulament nici n'ar avé drept a fi membrii. Au fost aleși însă, pentru-că interesele personale ale d-lui Curescu și ale statului seu major, o reclamau acesta. Dintre membrii numai un număr neînsemnat sunt Români, și și aceștia de aceia, cari sunt recrutați dintre primari, tot-deuna slugi plecate ale protopretorilor și notarilor, cari cu toții au ocupat, seu mai bine dis au usurpat locurile grănicerilor. — Astăzi, grație tinutei d-lui Curescu și a omenilor sei, stăm așa cu comunitatea de avere, că apare numai ca o destiune de timp ca să trecă în mâna statului.

Etă o pagină tristă, nemărginit de tristă din viața foștilor grăniceri!

Asupra urmărilor desastroase ale activității dezvoltate de d-l Curescu și a omenilor sei, voi reveni în cel mai scurt timp.

Dr. Nicolae Ionescu.

Răsboiul.

Evenimentele din Extremul Orient încep par-că să aibă un caracter misterios. Adevărata situațiune nu se cunoște cu siguranță. Depesile cari trec prin censura rusă și japoneză, varsă numai o slabă lumină asupra dramei, ce se desfășoară pe întinderea colosală a câmpului de luptă și șilnic pressa publică scrii contradicțore. În acest labirint de sciri cetitorul se pierde și nu se poște orienta exact asupra situațiunii evenimentelor și a beligeranților.

Dovadă sunt scirile fantastice venite din sorginte englesă asupra ultimelor lupte navale de la Port-Arthur, precum și scirile despre grămădirea de trupe număruse japoneze în Coreea și despre înaintarea Rușilor și ciocnirile ce avant-posturile lor le-ar fi avut cu detașamente de trupe japoneze. Toate aceste sciri au fost în parte desmintite, în parte rectificate și reduse la adevărata lor valoare. Nici Rușii, nici Japonzii n'au avut pierderi serioase în aceste pretinse ciocniri, și tot așa nu se adevărează nici scirea despre blocarea Wladiwostocului de către Japonzii.

După cele din urmă sciri venite de pe câmpul de răsboi, preșenta Rușilor în Coreea, la Pjong Yang, este oficial anunțată, ba se pare că Rușii se instalează bine în nordul Coreei. Din aceeași sorginte se spune, că nici o urmă de trupe japoneze nu se găsește pe linia dintre această localitate și Gensan, pe cea costă orientală a Coreei.

„Agenția Reuter“ află, că guvernul coreean a dat pe mâna Japonzilor linia telefonică dintre Seul și Pjong Yang. Rușii au arestat pe guvernatorul din Antchen și au silit pe coreani să le dea orez, furagi și combustibil.

O telegramă din Tokio anunță, că 1500 soldați ruși au trecut fluviul Tumen aproape de Hoi-hoeng, în nordul Coreei.

Intr'aceea se anunță, că Chinezii pregătesc o rescăla în nordul imperiului și sunt temeri, că rescăla va trece și în Mancuria.

Ultimatul contelui Tisza.

Am semnalat erī, că ministrul președinte Tisza a ținut în ședința de la 3 Martie a dietei un important discurs în care a adresat opoziției obstructioniste un *ultimatum*, declarând că dacă nici acum în momentul suprem obstrucția nu va înceta, are s'o înfrângă cu mijloce estra-ordinare. Discursul contelui Tisza fiind de o deosebită însemnătate, dăm din el următoarele părți:

Tisza a polemizat la început cu Polonyi, dicend că nu-și reamintesc să fi promis lui Polonyi maghiarizarea numelor soldaților, lucrul acesta nici n'are vr'o importanță. Tot așa stă lucrul și cu inscripțiile de pe tablele casarmelor; nu e potrivit, ca acum în timp de iernă să luăm ciocanul și să dăm jos tablele cu inscripții germane. Armata — dicē — nu poște să fie decât comună, această corăspunde intereselor noastre. Menținerea bazei de la 67 este un interes național și nu e permis a se turbura raporturile dintre „națiune“ și corună. Limba maghiară va avé de aci înainte un rol important în instrucția militară, ba va avé și efect maghiarizator asupra celor, cari altfel abia d'ac ar puté fi puși sub influența limbii maghiare. Pe calea această se validitază mai bine *politica națională maghiară practică în armată, decât decât am fi dobândit limba de comandă maghiară*.

Adevărat, că nu s'a realizat încă tot ceea-ce s'a obligat guvernul a realiza, d'er ceea-ce s'a realizat, în mod cinstit s'a realizat. Continuând Tisza se adresează obstrucțiunii dicend:

Ceea-ce faceți d-văstră, este o muncă de ruinare și de pustiere. Fie-care di, fie-care săptămână, rămânând d-văstră pe terenul acesta, faceți să ne reamintim *invasiunea Tatarilor*, cu care dripiți țera în toate manifestațiunile vieții publice. Cu conștiința omului măhnit, am privit aceste

aparitiuni și atunci, când prima-dată am vorbit de la acest loc. Deși măhnirea această a făcut să se nască în mine hotărîrea de a merge până la estrema limită a sfortărilor pe acest teren, până unde adevărat rezistența contra spiritului instituției necesităză o *înfrângere* a rezistenței, totuși de altă parte am fost decis a epușa toate mijlocele încercărilor pacifice, ale perseveranței și apelarea la prevederile patrioțice ale domnilor deputați. Mi-am atras imputările amicilor, zimbetul sarcastic al opiniunii publice, care dicē, că-mi lipsesce energia de atătea ori accentuată. Bucuros am luat asupra-mi toate acestea, fiindcă numai atunci voi puté lua răspunderea pentru refugiu la *ultima ratio*, decât am epuizat intr'adevăr toate mijlocele unei pacifice soluțiuni.

Acum însă, d-lor, a sosit clipa ultimă a deciziunii. Încă odată și pentru ultima oară, în numele țării și al patriei rog pe d-nii deputați, să se oprăscă pe calea *nebulunii pe care umblă*. Noi nu mai putem aștepta, fără de a nu periclita în mod ușuratic cele mai sfinte interese ale națiunii. Națiunea această și constituția maghiară nu doresce și nu există de o mie de ani, pentru-că domni deputați să-și continue aici neturburați jocul lor spre primejduirea și stricăciunea țării. Națiunea maghiară trebuie să trăască, ea vrea să trăască și va trăi, ér pentru-ca să trăască, trebuie să *sădrobim tot ce i-se pune în cale*. (Aplause sgomotose în drēpta liberală, mare sgomot și mișcare în stânga și stânga estremă).

Instalarea dela Deva.

Cei-ce au cetit raportul, ce l'am publicat în numărul precedent al fôiei noastre despre instalarea vechiului vice-span, Mara, ca nou șipan în capitala comitatului Uniadorii, vor fi înțeles, nu spre mângăierea lor, că atitudinea ce au observat-o Românii uniadorenii, cari au luat parte la ședința festivă a congregațiunii, indică o scădere a termometrului conștiinței naționale, sub zero.

Luptătorii curajoși de odinioară s'ar părea, că nu mai sunt, ori că s'au străformat în nisce servi umili ai „varmeghie“. Adevărul este însă, după-cum se vede și din raportul amintit, că numai o parte a membrilor congregației s'au prezentat la adunare și că cei-ce stăteau altădată în linia de bătaie au absentat. De ce? Ce a pricinuit această schimbare a spiritului ce domnea odinioară între Românii din congregația de la Deva? Ce a făcut, că parte din ei sunt pe panta de a se guvernamentaliza seu „patriotisa“ cu toatele informațiuni, ce le-am mai primit în afară de raportul publicat și pe cari în de bine a-le reda aici pe scurt:

„...Cei cu noul curent și-au fost es-timati în „Libertatea“ din Orăștie d'prima, ca toți membrii români să grăbescă la rînta, alare, ca să se înțelégă asupra activității și asupra felului cum are să se organizeze clubul român comitatens.... se orgiua română, ori „în alt loc, ce se în casir potrivit“...

„...dimineta d'ile de instalare s'au întrunit și cei-va membri români în casina română, și acolo au hotărit unanim, ca în ședința festivă să ia cuvântul „mult membru zelos membru“ Dr. A. Munitatul și să salute pe noul șipan, așa cum teanu și să mai potrivit. La această convă aflu dat parte și preotul Moța, su-sultare a „adjuantului deputatului de la pr anumit timpul fiind scurt, s'a decis ca Dobra“. T. organizării noului club“ să s'acestiunea „după ședința.“

„...E caracteristic, că cei cu „dorința“ nu și-au căutat absentat partea cea mai șipan și a e mai caracteristic, că pe când mare. E și a lui curent, rămași acum nupionerii noului șentul Moța, umblau zăpăciți mai cu seră trăgând la carul de triumf al prin Deva, teanu — pe atunci căpitanul lui Dr. Munit pe corțesul candidatului Dr. (Vlad) face a Senti și Cenad — cu Rusu și Suciului pe la (alias Novacoviciu). E d'er Novacescu și absentarea lui A. Vlad. D'er scusă pentru și presuntivul „președinte“, care a absentat și abdis de onôre, Dr. Mihule, intr'aceea a v. Suciul, Mihaiu Bontescu și apoi Dr. Galu ni comitatensii.

„...cei-lalți tita...“ ca astăzi Dr. A. Munteanu Destul, l. el talmăcesce sentimentele are cuvântul Românii uniadorenii și tot el, și politica diferentă, ce vré să organizeze conduce comitatens“ din „noua epocă“.

...Cine s'ar mai pute îndoi, deci, că lupta are să fie cumplită și că toate vor merge strună „după programa vechiului viceșpan și a noului fișpan!“...

În conferința membrilor români, ținută după instalare, cei ce au încredințat pe Dr. Munteanu să vorbească s'au plâns și i-au făcut reproșuri, că n'a vorbit așa cum ar fi așteptat ei...“

Așa s'au petrecut lucrurile în Deva. Actorii stau sub zodia „Activității libere“ și a „Libertății active“. Și încă activă așa, că unul din informatorii noștri se crede în drept a-și termina scrisoarea cu următoarea constatare:

„...Activiștii dela noi sunt foarte isteți, — fie-care în felul său se trudește a-și asigura pozițiunea pentru eventualele alegeri electorale...“

Încât pentru programul-model al noului fișpan adoptat *en bloc* și *sans gêne* de unul din campionii acestei „activități“, lăsăm să urmeze unele însemnări după ziarul maghiar din Deva.

În vorbirea sa program, care a fost destul de simplă și în care ici colo a ținut să se arate și politicos, a ținut să e aderentul partidului liberal guvernamental, de cătră care nimic nu va pute să-l înstreineze. Ca reprezentant al puterii executive a guvernului, va grijă ca legile și ordinațiunile să fie respectate de funcționari, dorințele juste și echitabile ale locuitorilor comitatului să fie ascultate. Nu va pute recunoște de corect și îndreptățit părtinirea unuia în detrimentul altuia din locuitorii comitatului sau împărțirea lor după naționalitate, și va îngrijă, ca să nu se facă nici o deosebire între ei. În privința culturală, atât pe terenul instrucțiunii secundare, cât și primare, să se respecte autonomia singuraticelor confesiuni și să se educe și poporul. Autoritățile politice să facă pe popor a cunoște nu numai puterea legilor și a dispozițiilor interdicatorii, ci să promoveze și bunăstarea poporului, ca să se câștige pe calea acesta încrederea poporului, ér de altă parte prin aplicarea corectă a legilor să se facă imposibile eventualele *uneltiri* îndreptate *în contra unității națiunii* și a ordinii sociale.

Au urmat apoi trei discursuri ținute de Bela Pogany, în numele corpului funcționarilor, Szentivanyi Gabor în numele congregațiunii, și discursul d-lui Dr. Aurel Munteanu, în numele membrilor români. Despre d-l Dr. A. Munteanu, foia unghurească din Deva („Hunyadvármege“) dice, că „a declarat de al său programul fișpanului și că va sprijini pe fișpan în lucrarea sa“.

SCIRILE DILEI.

— 21 Februarie v.

Desmintirea svonurilor despre mobilizarea armatei. După cum s'a mai constatat în mai multe rânduri, șgomotele răspândite de diare în privința unor mesuri de mobilizare din partea Austro-Ungariei, ca de pildă pretinsa ordonanță de mobilizare a primarului din Budapesta, măsură care, în realitate, este numai o simplă măsură administrativă ce se ia în fie-care an, sunt lipsite de ori-ce basă. Este de asemenea absolut neesactă scirea ziarului „Pesti Napló“, că ministerul de război ar fi cerut armarea de urgență a două monitoare de pe Dunăre, séu că ar fi ordonat concentrarea vaselor societății de navigațiune pe Dunăre la Budapesta.

Regele României, după cum se telegrafiază din Viena, va pleca pe la începutul lunei Aprilie în Abazia.

Sesiunea Academiei Române. În anul acesta din cauza sărbătorii Paștilor, care cad la sfârșitul lunei Martie, sesiunea de primăvară a Academiei se va începe Marți în ziua de 24 Februarie st. v. Comisiunea pentru cercetarea cărților prezentate la concurs și-a început deja lucrările sale.

Alegerea de deputat sinodal pentru cercul Brașov. Mâine Duminecă se întrunesc sinódele electorale ale parohiilor, aparținătoare cercului Brașov pentru alegerea unui deputat sinodal mirean în locul devenit vacant prin demisionarea d-lui V. Onițiu, ales deputat în cercul Sighisorei. Precum aflăm, singurul candidat la acest loc este d-l Dr. N. Vecerdea, dirigentul filialei „Albina“.

„Ceva despre băncile noastre.“ Corespondența din numărul ultim popular al „Gaz. Trans.“ nr. 39 de la 4 Martie n. publicată sub titlul de mai sus și datată „de lângă Clușiu“, poartă șifra de a. f. Acesta a putut, admitem, să facă pe unii să credea, că ar fi scris'o d-l avocat Dr. Amos Frâncu din Clușiu. De aceea atrăgându-ni-se atențiunea la acesta, ne simțim obligați a constata, că acea corespondență nu a fost scrisă și nu ni-s'a trimis din partea d-lui Frâncu.

Pentru incendiții din Balomir a mai dăruit d-l Ioan Maximilianu, sen. preot în Stupini 10 cor. — Adaugându-se și acest dar generos la suma de 245 cor. 22 bani, intrată până acum, avem suma totală de 255 cor. 22 bani.

Reducerea pedepsei într'un proces de presă. Nu de mult fusese d-l V. Ioanovici, redactorul responsabil al „Libertății“ din Orăștie, osândit la 5 luni temniță pentru ațitare. Curia a anulat sentința curții cu jurați din Clușiu, reducând pedepsa la 300 cor. amendă în bani, comutabilă în 30 zile arest. Ca circumstanțe atenuante a fost considerată între altele și dispozițiunea agitată, care predominază actualmente situațiunea politică.

„Pavilionul principesei Maria.“ Secțiunea industriilor casnice a expozițiunii generale a Societății „Agrare“, ce se va deschide la 1 Maiu c. în Bucuresci, va fi pusă sub patronajul Principesei Maria. Secțiunea acesta, căreia se va da o forțe mare întindere, va cuprinde obiectele industriei casnice din toate regiunile țerei. Ea va ave un pavilion special, al cărui cost de construcțiune s'a fixat la suma de 25,000 lei, și care va purta numele de „Pavilionul Principesei Maria“. Pavilionul va fi și o adevărată construcție de artă.

Recunoșterea și împământenirea în România. Alaltăeri s'au împărțit la camera proiectele de legi prin care se recunoște calitatea de cetățen român a 11 Români din Transilvania, 4 Români din Macedonia, precum și proiectele prin care se acordă împământenirea cu dispensă de stagiu jupânilor G. F. Mann, H. D. Goldenberg, C. Craemer, L. M. Hornstein, I. Z. Blaustein, M. Wachtel, I. Vechsler, R. Gaiser, I. D. Goldenberg, I. Heinrich și V. Apotheker. — Și apoi tot se jeluiesc Evreii, că sunt persecutați în România!

La „Masa studenților academici din Clușiu“ au mai contribuit: D-l I. A. Preda, avocat în Sibiu pentru rescumpărarea biletului la balul tinerimii 10 cor, Institutul „Detunata“ Bucium 50 corone. Escelența Sa Dr. Victor Mihalyi, metropolit, Blași 77 cor. Prea onoratul domn Vasiliu L. Pop. protopop St. Georgiu de Meseș, și soții 25 cor. 60 bani. D-l Emanuel Ungureanu, avocat Timișóra 40 cor.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat de la: „Olteana“ casă de economii în Viștea-de-jos 40 cor. — Traian și Elisa Stoicănescu din St. Miclașul-mare în amintirea răposatei lor surori, Ana, 20 cor. — „Oraviciana“ societ. pe acții Oravița ajutor 100 cor. — „Cordiana“, inst. de credit și econ. Fofeldea ajutor 20 cor. — Primescă mărinimoșii donatori cele mai căldurose mulțumite. Direcț. școlilor gr. or. rom.

Regina și rabinul. „Buk. Tgbl.“ din 5 Martie scrie cu mare mulțumire despre onórea, ce i-a făcut M. S. Elisabeta, regina României, rabinului Aron Rosenberg din Viena, acceptându-i pentru biblioteca sa broșura „Derpapierne Weltkrieg“. Regina i-a trimis rabinului mai multe cărți postale, i-a dat un manuscript al său intitulat „Mein Penatenwinkel“, scris cu mașina. În manuscriptul acesta regina vorbește foarte favorabil despre iudovi și cestiunea jidovescă (!) și la sfârșit scrie cu mâna proprie: „Aici vă trimit o mică și sfântă sumă, care este o jertfă de mulțumire pentru binefacere și pe care o pusesem la o parte pentru o ocaziune deosebită“.

Malversațiunile de la Făgăraș. Ziarul „S. D. T.“ din Sibiu scrie: În numărul de alaltăeri al foiei noastre am amintit despre manipulațiunile înșelătore ce s'au săvârșit dițele acestea la Făgăraș prin cari a fost păgubit mai ales institutul de economii „Furnica“. În legătură cu acesta ni-se scrie din Făgăraș: Asaltul depunătorilor asupra „Furnicei“ nu vré să contenească, deși nu e de înțeles, ce îi îndemna la acesta chiar și pe unii ómeni inteligenți. Dór' paguba „Furnicei“ nu este mare și institutul prin capitalul de acții și rezervele sale este în poziție de a suporta pagubele neînsemnate. Nu este nici un pericol pentru acționari și depunători, și banca plătesce chiar și depunerile cele mai mari, fără denunțare, fiind sprijinită de „Albina“. Numai pentru depunerile comitatului, în suma de 254.000 cor. s'a făcut us de dreptul terminului legal. Cei mai scotociți recunosc, că un asemenea asalt ar fi putut deveni fatal nu numai pentru institut, ci chiar și pentru comitat și populație. Sperăm, că rana acesta, ce s'a cauzat vieții noastre comerciale, vaței noastre și vieții sociale și morale — în curând se va vindeca“.

Incident la frontiera turco-munte-negrenă. Din Cetinje se anunță, că soldații turci din patru pichete, situate în districtul Moikowatz, au tras focuri de pușcă asupra unor muntenegreni, cari treceau pe linia frontierei muntenegrene. Sunt 3 răniți. Guvernul muntenegrean a protestat la Pórtă, cerând satisfacțiune.

Servitorul premiat. G. Munteanu din Hălchiu a fost premiat de cătră ministerul agriculturii cu 50 cor. în aur și o diplomă pentru serviciul său neîntrerupt și credincios la același stăpân în timp de 14 ani. Premiul și diploma i-au fost predate astăzi de cătră vice-șpanul Dr. F. Jekel, ér d-l fisc comitatens Dr. Eug. Meșianu a esplicat premiului în termeni populari rostul acestei premieri. Era de față întreaga comisiune administrativă a comitatului Brașov.

Femeia avocat. Camera italiană a adoptat proiectul de lege prin care femeile pot esercita profesiunea de avocat.

Noroc mare. Firma Mutzig & Slaminek avea un los din Viena (Communal Los) în deposit la cassiera comunală din Brașov. Eri, scotând acest los din deposit, s'a aflat că la ultima tragere a câștigat cu el 460.000 corone.

Necrolog. În Tinca a încetat din viață la 2 Martie n. în al 50-lea an al vieții Danila Gremoșu, controlor reg. Îl jeluiesc soția véd. Aurelia Paparadu și numeroșe rudeni.

— În Năsăud a repausat în 26 Febr. Jacob Pop dir în pens. în etate de 63 ani.

Afacerea de la Dijon, despre care am amintit mai deunăzi, s'a aplanat pe cale pacifică. Cursurile în seminar s'au reînceptut.

Concert. Concertul, ce se va ține Duminecă la hotel „Europa“ de cătră muzica comunală va ave în variatal program și piesa „Rhapsodie Roumaine“, de Ionescu, orchestrată de M. Krause. Începutul la órele 8. Intrarea 60 bani.

Dintre farmaciile din cetate va fi deschisă mâine în 6 Martie d. m. numai farmacia d-lui Jekelius, din str. Porții.

Economii cari doresc a ave o recoltă bună, cumpără semințele de la prăvălia de semințe a lui Edmund Mauthner Budapesta, strada Rottenbiler 33. Acastă firmă trimite la cerere gratis catalog ilustrat cu 226 pagini. Prețurile semințelor bine curățite, cu încolțire înaltă, sunt ieftine. Cu deosebire vrednice de amintit sunt semințele impregnate de sfeclă și asortiment bogat de cereale nobile.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 4 Martie. De pe câmpul de război se anunță geruri cumplite și zăpezi mari. În Wladivostoc termometrul arată 19, pe insula Sachalin 24, pe lacul Baical 30 grade sub zero.

Șangai, 4 Martie. Japonzii au suspendat debarcarea la Cemulpo. Ei caută alt centru de debarcare.

Londra, 4 Martie. Întăriri mari de trupe chineze sosesc la Șanghan-Kvan. Gardele ambasadelor se întăresc. Situația străinilor în China este primejduită.

Cifu, 4 Martie. Orașul e plin de fugari veniți din părțile ocupate de Ruși.

Diverse.

O amintire din războiul din 1877. Nimic nu póte să caracterizeze mai bine pe soldatul rus, decât amintirile următoare extrase dintr'o lucrare a lui Alecsandru Veres Plagin, care a făcut campania din Balcani, alături cu Skobelev.

Era în mijlocul asaltului al 2-lea de la Plevna (la 30 Iulie 1877). Skobelev singur cu crucea sfântului George de gât, alerga călare de la un escadron la altul strigând:

— Bună ziua fraților. Imi pare bine că sunteți gata de luptă. Amintiți-vé, că nu va suna retragerea. Încă o vorbă fraților, nu faceți prizonieri!“

„Vom face tot ce ne va sta în putință“, răspunseră ómenii în cor.

Dér atacul nu isbuti și o panică se produse între Ruși, acesta se întâmplă óștirilor celor mai valoróse.

Ne-au bătut și ne-au silit să ne retragem în grabă. Ceva mai departe găsim răniți părăsiți pe cari îi ridicăm și-i luăm cu noi. Sosirăm într'un sat unde ne odihnirăm. La plecare la marginea satului vădurăm o grămadă de munițiuni păzite de o santinelă. Mă apropiam de el și-i dișeiu:

— Din ce regiment ești tu?
— Din regimentul Vologda, să trăiți d-le locotenent.
— Ce faci aci?
— Păzesc lucrurile acestea.
— Unde-ți sunt tovarășii?
— Ei au plecat în spre Dunăre.
— Și câtă vreme ai să stai aci?
— Până când vor veni să-mi dea poruncă să plec.

Răspunsul era foarte caracteristic. Urmându-și drumul mai departe, Skobelev întlini un grup de soldați în disordine, fără óștiri, sdrobiți, demoralizați, abia răspundând salutului. Skobelev se supără și isbuti să dobândescă de la unul din ei următoarea mărturisire:

— Colonelul a murit; șefii de bataliône au murit; căpitani au murit; atâta a mai rămas din regimentul nostru.

— Nu e cu putință! dișe Skobelev.
— Am fost respinși la asalt, Turcii ne-au ucis colonelul și óșterii.

— Dar acum unde vă duceți?
— Ne ducem acasă.
— Unde?
— În Rusia.

La o mică depărtare desnădăjduiți aceștia fură din nou adunați și după câteva zile ei luară ofensiva, cuceriră Lovca și intrară în Plevna.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

Cumpărați pentru trebuințele de
SESONUL de PRIMĂVARĂ și VARĂ
Stofe de mătase.
catifea, dantele, panglici etc. dela

Szénásy, Hoffmann & Cie
MAGAZIN DE MĂTĂSĂRIE
Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

Mare asortiment în stofe de mătase
— de tot felul. —
TÓTE NOVIȚĂILE DE SESON.
Prețuri fixe. Înselări eschise.
Moștre se trimit în provincie franco.

Un candidat de avocat, cu stil perfect maghiar și român se primesce numai decât în cancelaria avocatului

Dr. Mátyás Lázár Sibiu, Strada urezului nr. 11.

Pivnița Eszterházy

ca LOCAL de DEJUN.

Tot ce poți oferi un local de dejun se poate capăta în Pivnița Eszterházy în calitate bună și ieftin. Afară de acesta la orice timp mâncări calde și ceea ce este lucrul principal vinuri bune de multe diferite specii, direct dela cep.

Pivnița este deschisă numai dela 7 1/2 ore dimini. până la 9 ore seara. WILHELM KOPONY.

Un mașinist, pentru conducerea mașinelor de treerat, tot-odată și faur, caută un post la vre-o moșie în România. A se adresa la Administrația foiei.

Nou! Nou! Aparat de aprins și luminat, Tip 'Aparatul „TIP“ forte nichelat, este invenția cea mai cu succes a timpului present. Numai o apăsare e de ajuns și îndată produce o flacără luminosă!

Fie-care familie an trebui să folosească în propriul ei interes numai Cafeaua Kneipp de maltă a lui Kathreiner

IMPORTANT pentru cei ce suferă cu stomacul. Lipsa de apetit, durere de stomac, greță, durere de cap, în urma mistuirii rele, slăbiciune de stomac, indigestiune, colică etc. Vindecă cu siguranță renumitele și veritabile

500 fl. plătesc celui ce va durere de dinți, ori îi va mirosi gura, după ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă 70 bani.

Salonul de resturi, Strada neagră Nr. 35. Subscriși avem onóra a aduce la cunoștința Onor. Dame că pentru SESONUL de PRIMAVARĂ a sosit cele mai moderne ștofe, cu prețuri mai scădute și ne rugăm ca înainte de a face cumpărături airea, în interesul propriu a ne onora cu vizitarea depositului nostru:

Salonul de resturi, Strada neagră Nr. 35. Cruce seu stea duplă electro-magnetică Patent Nr. 86967. Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret. Vindecă și înviorază pe lângă garanție.

De decă de ani se într-buintéză cu mare succes contra soldinel și resmatismului KRIEGER REPARATOR Cel mai bun mijloc pentru vindecarea anemiei, lipsa de apetit, galbinare, nervositate și întărirea oopilor slabii este Preparatul KRIEGER'S Tokajer China-Eisen-Wein.

Fabrica c. r. priv. de Mașini și Motore, BRAUNER & KLASEK Succ. IGN. EMIL PLEWA—Viena. Representanța generală și deposit B. Dénes, Budapesta, VI, Váci körút 61. sz.

UNT, OUË, Cașcaval, Slănină, Untură, Salam și Cărnuri afumate cumpără JOSEF SCHMIDT, Wien, II, Vereinsgasse 13.

FABRICAT DIN PATRIE! Novitate! KLEINOSCHEG SEC PRODUT DE PRIMA CLASĂ Pivnița de Șampanie Frații KLEINOSCHEG

ANUNCIURI inserțiuni și recl. sunt a se adresa subscrișilor administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemént care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Handwritten signature or mark at the bottom right corner.